

'Ik wens ons vandaag een mooie verjaardag toe'

De Universiteit Leiden is jarig, en iedereen mag het weten. Het jubileumjaar werd op vrijdag afgetrapt in de Pieterskerk, met onder meer een prinses, een operazanger en een rapper. „Happy birthday Leiden, this bastion of freedom will always be strong!”

Rector Hester Bijl aan het woord in de Pieterskerk.

FOTO'S AANGELEVERD

Prinses Beatrix in de Pieterskerk.

Egbert Koops geeft zijn diesoratie.

Bengt de Sitter
bengt.sitter@redactie.nl

Leiden ■ Het is een dag te vroeg, maar hier begon het vierhonderdvijftig jaar geleden allemaal. Op 8 februari 1575 werd de Universiteit Leiden officieel ingewijd in de Pieterskerk. Het cortège van professoren met zwarte toga's en witte baarden dat bijna vierenneuhalf eeuw later de kerk betreedt, lijkt ook net weggelopen uit de late Middeleeuwen.

Daarna glijden de gespannen blikken van flinke kerels met witte oortjes langzaam naar de noordelijke ingang van de kerk, waar een enorme '450' op de deur staat geprojecteerd. Vlak voor drievalt de bomvolle kerk stil voor de hoofdgast. Omzwermd door een horde royaltyfotografen schuifelt prinses Beatrix lichtjes glimlachend naar voren.

„Wij voelen ons al vierhonderdvijftig jaar sterk verbonden met het koninklijk huis”, begint rector magnificus Hester Bijl haar speech. Ze blikt terug op de eeuwenoude stichtingsdag, enkele maanden na het opheffen Spaanse beleg van Leiden. „Dit was toen een koude kerk in een gehavende stad.”

Anker

Ook tegenwoordig is er dreiging, zegt Bijl. „Op dit moment staat onze vrijheid extra onder druk, onder meer omdat we minder geld ontvangen voor onderzoek.” Ze heeft het over 'kortzichtige bezuinigingen' op het hoger onderwijs, die in Leiden onder meer zorgen voor het verdwijnen van de volledige opleiding Italiaans.

„Hier verliezen we de inhoudelijke vrijheid”, zegt de rector. „Juist in deze tijd, waarin zelfs feiten onder druk staan zijn wij als een anker voor waarheidsvinding.” Ze sluit af met: „Ik wens ons vandaag een mooie verjaardag toe!”

Hoogleraar Egbert Koops betreedt het podium voor zijn Diesoratie. Vroeger moesten Leidse studenten een calvinistische eed afleggen. De historische rol van die eed demonstreert veranderende noties van academische vrijheid, zegt Koops.

Hij praat helder en onderstreept zijn woorden met kortde gebaren. „De eed helpt als rituele vorm om een publieke verantwoordelijkheid

te kweken.” Maar dankzij dit ritueel vertrokken katholieke studenten massaal naar elders. Op aanraden van het Leidse stadsbestuur werd de eed dus afgeschaft.

„De universiteit moest haar humanistische levenshouding nog ontwikkelen”, concludeert Koops. „Ook vandaag is het de taak van universiteitsbestuurders om academici te beschermen tegen druk van buitenaf.”

Daarna worden er drie eredoctoraten uitgereikt, aan Bellingcat-oprichter Elliot Higgins, politiek filosoof Bonnie Honig en hoogle-

„
Dit was toen
een koude kerk
in een
gehavende stad

Rector magnificus Hester Bijl

raar organische chemie Kelly Chibale. Als de doctoraten in het Latijn worden uitgereikt, stappen de E HBO-medewerkers achterin de kerk nieuwsgierig naar voren.

Hiphopbeat

Tijd voor show: waar de leistenen pilaren eerst oranje kleurden, baadt de kerk nu in het blauw. Volledig in het wit draagt operazangeres Celeste da Vinci als een hemelse verschijning haar hoge noten de kerk in.

Ineens start een hiphopbeat, en wetenschapsrapper Jon Chase, in

zwart pak met dikke witte sneakers, springt bij met drie scherpe verses. „Happy birthday Leiden, this bastion of freedom will always be strong!”

„Ik weet niet hoe het met jullie gaat, maar ik ben er echt stil van”, verzucht voorzitter van het College van Bestuur Annetje Ottow na het optreden.

Vervolgens reikt ze een wetenschapssubsidie uit en kondigt ze de oprichting van het LUF kinderfonds voor onderzoek naar een betere toekomst voor kwetsbare kinderen aan.